

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра публічного управління та економіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
_____ **В.Г. Горник**
_____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА”**

освітній рівень Бакалавр

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 051 Економіка

освітня програма Організація бізнесу

тип дисципліни Вибіркова

Київ – 2020 рік

Розробник: С.В.Сімак, д.держ.упр., доцент, професор кафедри публічного управління та економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол від 17 листопада 2020 року № 5

Завідувач кафедри публічного
управління та економіки

С.О.Кравченко

Погоджено:
Гарант освітньої програми

С.В.Сімак

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	4	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	120		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	4	Лекції:	16	8
Семестр:	7	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	16	6
самостійна робота:	5	Самостійна робота:	88	106
Форма підсумкового контролю:	Залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного управління та економіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою sergii.simak@gmail.com.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Мікроекономіка Бізнес планування Економіка промисловості Основи організації бізнесу Планування і контроль на підприємстві	Антикризові заходи в бізнесі

Мета вивчення дисципліни:

Формування у студентів базових знань і методів економічного аналізу процесів та явищ, що становлять небезпеку підприємству, а також формування сучасного мислення студентів щодо економічного захисту підприємства.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва	Результати навчання
---------------	---------------------

компетентності	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків	ПРН 17	ПРН 17		ПРН 17
ФК17. Здатність впроваджувати в виробничу систему та систему управління підприємством розроблені заходи та проєктні рішення з покращення результативності діяльності підприємства в умовах невизначеності та ризику	ПРН 22	ПРН 22		ПРН 22

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна характеристика економічної безпеки господарюючого суб'єкту

Тема 1.1. Теоретичні засади економічної безпеки підприємства

Поняття економічної безпеки. Його виникнення та економічна суть. Класифікація видів економічної безпеки зовнішнього та внутрішнього середовища системи. Об'єкт та предмет економічної безпеки. Джерела негативних впливів на економічну безпеку підприємства. Чинники, що формують відповідний рівень економічної безпеки: безпосередні чинники виробництва, стабільний попит на продукцію, надійність постачальників, зовнішня конкуренція, державне економічне регулювання діяльності підприємства, надійний захист комерційної таємниці, компетентність керівництва підприємства.

Тема 1.2. Основні напрями організації економічної безпеки на підприємстві

Мета та функціональні цілі економічної безпеки підприємства. Основні функції економічної безпеки підприємства. Види загроз економічній безпеці за місцем, природою, ймовірністю, сферами виникнення, за наслідками, за відношенням до людської діяльності, за об'єктами посягань, за можливістю прогнозування. Економічні загрози. Фізичні загрози. Психологічно-інформаційні загрози. Ризики як фактори загроз економічній безпеці підприємства. Зовнішні та внутрішні джерела загроз. Структурні елементи і схема організації економічної безпеки підприємства. Характеристика основних функціональних складових економічної безпеки підприємства: фінансової, інтелектуально-кадрової, техніко-технологічної. Характеристика основних функціональних складових економічної безпеки підприємства: політико-правової, силової, екологічної.

Розділ 2. Система економічної безпеки підприємства

Тема 2.1. Охорона законних інтересів підприємств: конфіденційна інформація і комерційна таємниця

Сутність інформаційної безпеки підприємства. Інформація на підприємстві та її види. Конфіденційна інформація, інформація з обмеженим доступом. Комерційна таємниця. Промислова таємниця фірми. Класифікація комерційної таємниці. Політика інформаційної безпеки підприємства. Цілі інформаційної безпеки та її складники. Етапи побудови політики

інформаційної безпеки. Методи забезпечення інформаційної безпеки підприємства: правові, організаційні та програмно-технічні.

Тема 2.2. Економічні злочини, що впливають на стан економічної безпеки підприємництва

Види злочинів. Характеристика та ознаки злочинів, що вчиняються службовими особами. Характеристика та ознаки злочинів, які вчиняються шляхом незаконного використання підприємцем своїх прав або їх порушення. Злочини в кредитно-фінансовій та податковій сферах. Злочини, пов'язані з безпосередньою діяльністю на ринку, зокрема, щодо монополістичних дій та обмеження конкуренції. Злочини, пов'язані з незаконним одержанням і розголошенням відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю.

Тема 2.3. Технологічні та функціональні дії щодо захисту від загроз економічній безпеці підприємства

Сутність техніко-технологічної безпеки підприємства. Показники, які характеризують технічний і технологічний потенціал підприємства. Характеристика загроз техніко-технологічної безпеки підприємства. Внутрішні та зовнішні загрози. Методи вивчення контрагентів. Аналіз умов укладання договорів та контрактів. Правила роботи з конфіденційною інформацією. Підсистеми ефективного захисту інформації на підприємстві. Рівні інформаційної безпеки підприємства. Захист комп'ютерних систем.

Розділ 3. Механізми забезпечення економічної безпеки підприємства

Тема 3.1. Основні принципи та етапи забезпечення економічної безпеки підприємства

Особливості економічної безпеки різних суб'єктів господарювання. Види загроз економічній безпеці підприємництва. Основні принципи забезпечення економічної безпеки підприємства. Організація системи безпеки підприємства. Концепція безпеки підприємства. Стратегічне планування та прогнозування економічної діяльності підприємства з урахуванням ризиків. Етап оперативної оцінки рівня економічної безпеки. Показники економічної безпеки підприємництва. Методи оцінки економічної безпеки підприємництва.

Тема 3.2. Комплексний механізм забезпечення економічної безпеки підприємства

Поняття та структура комплексного механізму забезпечення економічної безпеки підприємства. Організація фінансової безпеки підприємства: засоби та етапи. Інтелектуальна складова соціально-економічної безпеки підприємства. Етапи реалізації заходів з розроблення та охорони інформаційної складової економічної безпеки. Ринкова складова економічної безпеки підприємства. Процес забезпечення політико-правової безпеки підприємства. Силова та екологічна безпека підприємства.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Загальна характеристика економічної безпеки господарюючого суб'єкту					
Тема 1.1. Теоретичні засади економічної безпеки підприємства	20	4			16
Тема 1.2. Основні напрями організації економічної	20	2		4	14

безпеки на підприємстві					
Разом за розділом 1	40	6		4	30
Розділ 2. Система економічної безпеки підприємства					
Тема 2.1. Охорона законних інтересів підприємств: конфіденційна інформація і комерційна таємниця	14	2		2	10
Тема 2.2. Економічні злочини, що впливають на стан економічної безпеки підприємництва	12	2			10
Тема 2.3. Технологічні та функціональні дії щодо захисту від загроз економічній безпеці підприємства	14	2		4	8
Разом за розділом 2	40	6		6	28
Розділ 3. Механізми забезпечення економічної безпеки підприємства					
Тема 3.1. Основні принципи та етапи забезпечення економічної безпеки підприємства	20	2		2	16
Тема 3.2. Комплексний механізм забезпечення економічної безпеки підприємства	20	2		4	14
Разом за розділом 3	40	4		6	30
Залік				2	
Усього годин	120	16		16	88

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Загальна характеристика економічної безпеки господарюючого суб'єкту					
Тема 1.1. Теоретичні засади економічної безпеки підприємства	20	2			18
Тема 1.2. Основні напрями організації економічної безпеки на підприємстві	20			2	18
Разом за розділом 1	40	2		2	36
Розділ 2. Система економічної безпеки підприємства					
Тема 2.1. Охорона законних інтересів підприємств: конфіденційна інформація і комерційна таємниця	14	2			12
Тема 2.2. Економічні злочини, що впливають на стан економічної безпеки підприємництва	12	2			10
Тема 2.3. Технологічні та функціональні дії щодо захисту від загроз економічній безпеці підприємства	14			2	12
Разом за розділом 2	40	4		2	34
Розділ 3. Механізми забезпечення економічної безпеки підприємства					
Тема 3.1. Основні принципи та етапи забезпечення економічної безпеки підприємства	20	2			18

Тема 3.2. Комплексний механізм забезпечення економічної безпеки підприємства	20			2	18
Разом за розділом 3	40	2		2	36
Залік				2	
Усього годин	120	8		6	106

4. Організація самостійної роботи студентів

4.1. Підготовка до семінарських занять

Тема 1.2. Основні напрями організації економічної безпеки на підприємстві

Питання до семінарського заняття

1. Основні принципи побудови системи економічної безпеки підприємства.
2. Основні завдання системи економічної безпеки підприємства.
3. Основні елементи системи економічної безпеки підприємства.
4. Сутність поняття «податкова безпека».
5. Характеристика системи економічної безпеки підприємства.
6. Основні етапи моніторингу рівня економічної безпеки підприємства.
7. Основні властивості інформації.
8. Створення потоку інформації про економічну безпеку підприємства.
9. Підходи та методи оцінки економічної безпеки підприємства.
10. Особливості використання факторного, кластерного аналізу при оцінюванні економічної безпеки підприємства.
11. Використання економіко-математичних моделей для оцінювання економічної безпеки підприємства.
12. Стратегічне та інноваційне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.

Тема 2.1. Охорона законних інтересів підприємств: конфіденційна інформація і комерційна таємниця

Питання до семінарського заняття

1. Визначення інформації.
2. Ознаки інформації.
3. Основні види інформації.
4. Комерційна таємниця.
5. Підстави виникнення права власності на інформацію.
6. Інформація з обмеженим доступом.
7. Конфіденційна і таємна інформація.
8. Види таємної інформації.
9. Службова, професійна, державна, банківська таємниця.
10. Методи забезпечення інформаційної безпеки підприємства.

Тема 2.3. Технологічні та функціональні дії щодо захисту від загроз економічній безпеці підприємства

Питання до семінарського заняття

1. Показники рівня забезпечення техніко-технологічної безпеки підприємства.
2. Небезпечні чинники виробничого середовища на підприємствах.
3. Мінімізація виробничих ризиків на підприємстві.
4. Сутність системи управління безпекою персоналу.
5. Кадрова безпека в структурі соціально-економічної безпеки підприємства.
6. Ознаки правопорушень в поведінці працівників підприємства.
7. Показники оцінки кадрової безпеки.
8. Чинники впливу на інтелектуальну складову економічної безпеки підприємства.
9. Загрози інтелектуальній безпеці на підприємствах.
10. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

12. Функції керівників у контексті забезпечення економічної безпеки підприємства.

Тема 3.1. Основні принципи та етапи забезпечення економічної безпеки підприємства

Питання до семінарського заняття

1. Поняття "ризик" і "невизначеність".
2. Види загроз економічній безпеці підприємництва.
3. Поняття та функції ризик-менеджменту.
4. Методи ризик-менеджменту.
5. Стратегічне планування та прогнозування економічної діяльності підприємства з урахуванням ризиків.
6. Оперативна оцінка рівня економічної безпеки.

Тема 3.2. Комплексний механізм забезпечення економічної безпеки підприємства

Питання до семінарського заняття

1. Комплексний механізм забезпечення економічної безпеки підприємства.
2. Організація фінансової безпеки підприємства.
3. Інтелектуальна складова економічної безпеки підприємства.
4. Інформаційна складова економічної безпеки підприємства.
5. Ринкова складова економічної безпеки підприємства.
6. Забезпечення політико-правової безпеки підприємства.
7. Силова безпека підприємства.
8. Екологічна безпека підприємства.
9. Техніко-технологічна безпека підприємства.

4.2. Матеріали для самоконтролю

Самостійна робота студента у межах навчальної дисципліни «Економічна безпека підприємства» передбачає написання та захист ним творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів. Творча робота висвітлює результати самостійного обдумування студентами актуальних проблем планування діяльності підприємства в умовах ризику та невизначеності з урахуванням вітчизняної специфіки. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі рекомендації для розв'язання проблеми.

Вимоги до захисту творчої роботи:

- творча робота повинна бути підготовлена кожним студентом індивідуально;
- виконана творча робота надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві не пізніше, ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії;
- друкований варіант творчої роботи надається студентом під час захисту;
- результати написання творчої роботи презентуються студентом під час екзаменаційної сесії у формі короткої доповіді та відповідей на поставлені запитання;
- на захисті для доповіді надається 5 хв.

Структура творчої роботи.

У структурі творчої роботи виділяються такі основні складові частини.

1. Постановка проблеми:
 - короткий аналіз сучасного стану публічного управління у частині, що стосується обраної теми, виділення суперечностей та недоліків, що зумовлюють проблему;
 - чітке формулювання проблеми відповідно до виділених суперечностей та недоліків, основні складові проблеми;
 - негативні наслідки того, що проблема не вирішується.

2. Шляхи вирішення проблеми:
 - визначення підходів до вирішення проблеми;
 - опис конкретних шляхів реалізації обраних підходів.
3. Значення для практики:
 - позитивні зміни у галузі публічного управління внаслідок реалізації запропонованих підходів;
 - позитивне значення цих змін для розвитку публічного управління.
4. Висновки, що коротко відображають результати проведеного студентом дослідження проблеми.
5. Перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Вимоги до оформлення творчої роботи.

Творча робота має бути роздрукована на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення проблеми, що розглядається, оцінити, як вона висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-12 сторінок. Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с. 54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше 5 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернеті. У творчій роботі мають бути обов'язково авторські пропозиції щодо вирішення проблеми, що розглядається. До тексту творчої роботи додається презентація у форматі Microsoft Power Point обсягом 6-8 слайдів, що відображає основні положення творчої роботи відповідно до його структури.

Перелік тем творчих робіт до розділу 1

1. Основні функціональні цілі економічної безпеки.
2. Основні загальні риси понять «фінансове вирівнювання» та «економічна безпека регіону».
3. Еволюційні етапи поняття «економічна безпека країни».
4. Аналіз взаємозв'язку категорій «економічна безпека підприємства» та «ризик».
5. Основні функціональні ознаки фінансової складової економічної безпеки підприємства.
6. Процедура оцінювання економічної безпеки підприємства.
7. Підтримка економічної безпеки підприємства за екологічною складовою.
8. Карта функціонального аналізу економічної безпеки.
9. Інформаційно-аналітичне забезпечення системи управління економічною безпекою підприємства.
10. Інноваційне забезпечення економічної безпеки підприємства.
11. Індикатори економічної безпеки підприємства.
12. Методи оцінки економічної безпеки на макро-, мезо- та мікро- рівнях економіки.

Перелік тем творчих робіт до розділу 2

1. Служба безпеки на підприємстві.
2. Основні завдання державної служби охорони.

3. Види інформації з обмеженим режимом доступу.
4. Організаційні заходи на підприємстві щодо встановлення комерційної таємниці.
5. Основні складові комерційної інформації.
6. Забезпечення банківської таємниці.
7. Нормативно-правові засади захисту інформації.
8. Вплив промислової розвідки на розвиток підприємства.
9. Сучасні методи промислового шпіонажу.
10. Сутність та завдання конкурентної розвідки.
11. Основні види економічних злочинів та їх законодавче регулювання.
12. Забезпечення техніко-технологічної безпеки підприємства.

Перелік тем творчих робіт до розділу 3

1. Групи суб'єктів економічної безпеки.
2. Види заходів безпеки: загальні та спеціальні.
3. Економічні загрози підприємству.
4. Фізичні загрози підприємству.
5. Психологічно-інформаційні загрози підприємству.
6. Ризики як фактори загроз економічній безпеці підприємства.
7. Зовнішні та внутрішні джерела загроз підприємству.
8. Основні показники кадрової безпеки підприємства.
9. Система показників інтелектуальної безпеки підприємства.
10. Вплив інноваційної діяльності на стан економічної безпеки підприємства.
11. Показники інформаційної безпеки підприємства.
12. Формування конкурентної політики підприємства.
13. Впровадження екологічного менеджменту на підприємствах.
14. Інституційні засади економічної безпеки підприємництва.
15. Забезпечення силової безпеки підприємства.

4.3. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Економічна безпека підприємництва.
2. Схема організації економічної безпеки підприємства.
3. Принципи забезпечення економічної безпеки підприємства.
4. Формування системи інтересів підприємства.
5. Внутрішні джерела загроз економічній безпеці підприємства.
6. Зовнішні джерела загроз економічній безпеці підприємства.
7. Основні складові системи економічного захисту підприємства.
8. Чинники впливу та етапи оцінки фінансової складової економічної безпеки підприємства.
9. Політико-правова складова економічної безпеки підприємства.
10. Чинники зовнішнього впливу на економічну безпеку підприємства.
11. Об'єкти економічної безпеки підприємства.
12. Об'єкти економічної безпеки особистості.
13. Система безпеки підприємства.
14. Служба безпеки підприємства.
15. Комерційна таємниця як об'єкт економічної безпеки підприємства.
16. Критерії оцінки економічної безпеки підприємства.
17. Методи захисту економічної безпеки особистості.
18. Суб'єкти економічної небезпеки особистості.
19. Методи захисту інформаційних потоків на підприємстві.
20. Забезпечення кадрово-інтелектуальної складової економічної безпеки підприємства.

21. Екологічна складова економічної безпеки підприємства.
22. Характеристика силової складової економічної безпеки підприємства.
23. Вплив корупції на економічну безпеку підприємства.
24. Методи оцінки рівня економічної безпеки підприємства.
25. Вплив органів державного регулювання на економічну безпеку підприємства.
26. Нормативно-правове забезпечення економічної безпеки підприємства.
27. Стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства.
28. Інформаційна складова економічної безпеки підприємства.
29. Поняття промислового шпіонажу.
30. Методологія виміру рівня економічної безпеки підприємства.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари студент не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Денна форма навчання

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1		Розділ 2			Розділ 3				
C1.2	TP1	C2.1	C2.3	TP2	C3.1	C3.2	TP3	40	100
10	10	5	5	10	5	5	10		

C1.2, ... C3.2 – семінари до тем розділів

TP1, ... TP3 – творчі роботи до розділів

Заочна форма навчання

Поточний контроль						Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Розділ 3			
C1.2	TP1	C2.3	TP2	C3.2	TP3	40	100
10	10	10	10	10	10		

C1.2, ... C3.2 – семінари до тем розділів

TP1, ... TP3 – творчі роботи до розділів

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання

0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу
------	--------------	---	-----------------------------------

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Економічна безпека підприємства: навч.-метод. посібник / уклад. І.В. Ящишина. Кам'янець-Подільський: МЕДОБОРИ-2006, 2016. 86 с.
2. Економічна безпека: навч. посібник / за ред.. З.С. Варналія. Київ: Знання, 2009. 647 с.
3. Економічна безпека: підручник / за ред. О.І. Барановського, О.Б. Жихор. Київ: УБС НБУ, 2014. 516 с.
4. Захаров О.І., Пригунов П.Я. Організація та управління економічною безпекою суб'єктів господарської діяльності: навч. посібник. Київ: КНТ, 2008. 257 с.
5. Іванюта Т.М., Заїчковський А.О. Економічна безпека підприємства: навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2009. 257 с.
6. Кавун С.В., Пилипенко А.А., Ріпка Д.О. Економічна та інформаційна безпека підприємств у системі консолідованої інформації: навч. посібник. Харків: ХНЕУ, 2013. 364 с.
7. Ортинський В.Л., Керницький І.С., Живко З.Б. та ін. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч. посібник. Київ: Правова єдність, 2009. 544 с.

Додаткові

1. Економіка підприємства: навч. посібник / за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Подвігіної, Б.М. Сердюка. Київ: Ельга-Н; КНТ, 2007. 780 с.
2. Івченко О. Промислове (економічне) шпигунство: конкурентна розвідка й контррозвідка. *Юридичний журнал*. 2003. № 7. С. 24-32.
3. Камлик М.І. Економічна безпека підприємства: економіко-правовий аспект. Київ: Атіка, 2005. 432 с.
4. Козаченко Г.В., Пономарьов О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: монографія. Київ: Лібра, 2003. 280 с.
5. Мунтіян В.І. Економічна безпека України. Київ: КВТЦ, 1999. 463 с.
6. Сухоруков А. Методологія оцінки рівня економічної безпеки. *Вісник Київського національного торгово-економічного університету*. 2001. №1. С. 49-55
7. Ярочкин В.И., Халупин Д.Б. Основы защиты информации. Служба безопасности предприятия: учеб. пособие. Москва: ИнфоАрт, 1993. 316 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України. – <http://dstszi.gov.ua>
2. Електронний журнал «Економічна безпека». – <http://econbez.narod.ru/index.htm>
3. Законодавство України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
4. Збірник наукових праць «Сучасні проблеми економіки і підприємництва». – <http://journals.kpi.ua/ua/22>
5. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – <http://www.president.gov.ua/>
6. Служба безпеки України. – <http://www.sbu.gov.ua/>
7. Служба економічної безпеки. – <http://sebweb.at.ua/>
8. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/ua>